

Co-funded by the
European Union

Erasmus+

Матеріали

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

9 березня 2024 р.

Co-funded by the
European Union

Європейський Союз
Представництво Європейського Союзу в Україні (м. Київ)
Міністерство освіти і науки України (м. Київ)
Запорізький національний університет
Запорізька обласна державна адміністрація
Національна академія наук вищої освіти України (м. Київ)
Академія економічних наук України (м. Київ)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (м. Дніпро)
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ)
Мелітопольський державний педагогічний університет імені
Богдана Хмельницького (м. Запоріжжя)
Таврійський державний агротехнологічний університет імені
Дмитра Моторного (м. Запоріжжя)
Університет Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав)
Алматинський гуманітарно-економічний університет (Казахстан)
Вармінсько-Мазурський університет (Польща)
Економічний університет у Катовіцах (Польща)
Інститут розвитку міжнародної співпраці (Польща)
Казахський національний педагогічний університет ім. Абая (Казахстан)
Каспійський університет (Казахстан)
Навчальний комплекс Сан Март Шавань (Франція)
Університет Туран (Казахстан)
Ургенчеський державний університет (Узбекистан)

Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

9 березня 2024 р., м. Запоріжжя

в межах реалізації проєкту Програми Європейського Союзу Еразмус+ на пряму Жан Моне 101048168 — HumEU — ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH «European Humanistic Vision in Human Resource Management» / «Європейська гуманістична візія в управлінні людськими ресурсами»

Запоріжжя
2024

disclaimer

УДК 005.95/.96(477:4):341.171

JEL: F29, L86, O10, O14

Європейський досвід управління персоналом та перспективи його імплементації в Україні: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / за ред. А. В. Череп, В. Г. Воронкова, Ю. В. Калюжна, О. Г. Череп. С. М. Іванов, Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 241с.

У збірнику надруковані матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Європейський досвід управління персоналом та перспективи його імплементації в Україні», яка проходила 9 березня 2024 року в Запорізькому національному університеті.

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету
Запорізького національного університету
(протокол № 13 від 2 квітня 2024 р.)

Захід відбувся в межах реалізації проєкту Програми Європейського Союзу Еразмус+ напряму Жан Моне 101048168 — HumEU — ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH «European Humanistic Vision in Human Resource Management» / «Європейська гуманістична візія в управлінні людськими ресурсами» на базі економічного факультету Запорізького національного університету.

© Автори статей, 2024

“Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.”

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УКРАЇНІ ТА ЄС	13
ЧЕРЕП А.В., АНОШИНА С.С.	
Європейський досвід боротьби з дискримінацією у сфері зайнятості	13
ОЛЕЙНІКОВА Л.Г., ЛАВРЕНЕНКО Д.	
Європейські цінності захисту від утисків та дискримінації за релігійними уподобаннями	15
АНДРУШКІВ Б.М., КОЛІСНИК А.В.	
Європейські практики антидискримінаційного законодавства	23
ЧЕРЕП О.Г., СЕМІБРАТОВА Є.С.	
Кадрова політика країн Європейського Союзу.....	26
ОЛЕЙНІКОВА Л.Г., ЯРЕМІНА М.О.	
Досвід ЄС щодо протидії соціальної дискримінації	33
ЧЕРЕП А.В., ЛОСЄВА Е.С.	
Європейські практики ідентифікації дискримінації.....	39
РЕВА Д. С.	
Політика дисципліни працівників на підприємстві та етичність внутрішньої документації.....	43
ВОРОНКОВА В.Г., ОПАЛАТЕНКО І. С.	
Європейські практики протидії дискримінації за віком	49
ЙОЛІТА ВВЕЙНХАРДТ, ТАРАНЕНКО О.	
Європейські практики розвитку культурної спадщини	56
АНДРЮКАЙТЕНЕ Р., ЧЕРЕП О.Г., ЧОКАН К.М.	
Європейські практики стратегії розвитку персоналу	63

ЧЕРЕП А.В., СИМАНАВІЧЕНЕ Ж.І., КУРЧЕНКО М. Європейський досвід протидії дискримінації за статтю	125
ШМАТКО О.О., ТКАЧЕНКО С.М. Актуальні проблеми розвитку управління персоналом в Україні та ЄС в умовах сталого розвитку	129
МАТУСОВА С. С. Досвід Європи у захисті від множинної дискримінації	134
ОСИПЕНКО С. Особливості управління персоналом в закладах загальної середньої освіти	140
ЩЕБЛИКІНА І.О., ЩЕБЛИКІНА З. В. Ринок праці у сучасних умовах трансформаційних змін.....	144
ШТЕНГЕЛОВА Л. Стан ринку праці в умовах війни як індикатор подальшого підвищення конкурентоспроможності підприємств.....	150
СЕКЦІЯ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ HR-ПРАКТИК НА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	156
МОСТЕНСЬКА Т.Л., ШЕВЧЕНКО О. Протидія пособництву в дискримінації	156
МОСТЕНСЬКА Т.Г., ДІДИК П. Основні порушення прав релігійних меншин і засоби боротьби з ними ..	161
ПРОЦЮК Р. Г., ТАБАЧНІКОВА В.С., ЛЕВЧЕНКО В. А. Сучасні аспекти управління персоналом в Україні та ЄС у контексті сталого розвитку.....	165
ТАБАЧНІКОВ С.І., СНІСАРЕНКО М. Хедхантінг: еволюція та сучасні виклики в управлінні персоналом.....	170

Том 19. Вип. 2 (45). URL: file:///C:/Users/Professional/Downloads/201432-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-453744-1-10-20200511%20.pdf

2. Освіта в Україні в умовах воєнного стану. Інформаційно-аналітичний збірник. Інститут освітньої аналітики. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpnevakonferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analitics.zbirn-Osvita>

ЩЕБЛИКІНА І.О.

к.е.н., доцент

Запорізький національний університет, Україна

ЩЕБЛИКІНА З. В.,

старший викладач,

Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького, Україна

РИНОК ПРАЦІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Ринок праці – це економічний механізм, що визначає взаємозв’язок між попитом та пропозицією робочої сили у відповідних галузях економіки. Це місце, де працівники зустрічаються з роботодавцями для продажу своєї робочої сили. Ринок праці може бути як локальним, що охоплює одне місто чи регіон, так і міжнародним, коли працівники переїжджають з однієї країни в іншу.

Успіх роботи підприємства (організації, фірми) забезпечує персонал. Саме з цього сучасна концепція управління підприємством припускає виділення з великого числа функціональних сфер управління діяльності тієї, котра зв'язана з управлінням кадрової політики стану виробництва, тобто персоналу.

Існує безпосередня залежність конкурентоздатності економіки, рівня добробуту населення від якості трудового потенціалу персоналу підприємств і організацій даної країни [1, с.14].

Ринок праці включає в себе різноманітні аспекти трудової діяльності, такі як заробітна плата, умови праці, вимоги до кваліфікації, безробіття та інші

Функціонування трудового ринку впливає на економіку в цілому, на доходи та благополуччя працівників, а також на ефективність виробництва та конкурентоспроможність країни.

В табл.1 наведена інформація про середньооблікову кількість штатних працівників за видами економічної діяльності по Україні в динаміці за 2018-2021 роки.

Аналізуючи динаміку середньооблікової кількості штатних працівників в Україні, треба відмітити стійку тенденцію до зменшення цього показника впродовж всього періоду дослідження.

Аналіз населення за статусом участі в складі робочої сили в Україні наведено в табл. 2.

Таблиця 1

Середньооблікова кількість штатних працівників за видами економічної діяльності, усього по Україні

Показник	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Середньооблікова кількість штатних працівників	7662	7443	7345	7096
Темп зростання (падіння) базисний	100,0	97,1	95,9	92,6
Темп зростання (падіння) ланцюговий	100,0	97,1	98,7	96,6

Джерело: розроблено авторами за даними [2, с. 58].

Таблиця 2

Населення за статусом участі в складі робочої сили в Україні (у віці 15–70 років; тис.)

Показник	2018 рік	Питома вага, %	2019 рік	Питома вага, %	2020 рік	Питома вага, %	2021 рік	Питома вага, %
Робоча сила- усього, в т. ч.:	17939,5	100,0	18066,0	100,0	17589,5	100,0	17321,6	100,0
-Зайняті	16360,9	91,2	16578,3	91,8	15915,3	90,5	15610,0	90,1
- Безробітні	1578,6	8,8	1487,7	8,2	1674,2	9,5	1711,6	9,9

Джерело: розроблено авторами за даними [2, с. 50]

Вивчаючи дані показника «Населення за статусом участі в складі робочої сили в Україні» в період з 2018 по 2021 рр. теж треба відзначити, що починаючи з 2019 р. показник зайнятості має тенденцію до зменшення при відповідному зростанні показників безробіття.

З моменту повномасштабного вторгнення країни агресора в Україну почався значний відтік робочої сили, що не могло не вплинути на структуру ринку праці, на значне скорочення частки зайнятих у національній системі виробництва, на економіку країни воєнного стану в цілому.

Найбільше українців виїхало до Польщі. Аналітики звертають увагу, що навесні 2022 року найбільше українців приїхало до Польщі із областей, що знаходяться в близькості від бойових дій. А взимку 2023-2024 року у Польщі серед опитаних переважна більшість трудових мігрантів.

За словами директорки департаменту рекрутації міжнародної агенції з працевлаштування Gremi Personal Анни Джоболди, кількість офіційно працевлаштованих українців у Польщі на кінець 2023 року складала 750 тисяч від 1 млн 125 тис. усіх працюючих іноземців [3].

Федеральне агентство зайнятості Німеччини вважає, що українські біженці, що прибули в країну з початку повномасштабного вторгнення Росії, допомогли зменшити навантаження на місцевий ринок праці.

Про це, як повідомляє «Європейська правда», в інтерв'ю DPA заявив член правління Федерального агентства зайнятості Даніель Терценбах.

За його словами, з лютого 2022 року в Німеччині на 65 тисяч більше українців сплачують внески на соціальне страхування, що вказує на їхнє офіційне працевлаштування. Ще близько 21 тисячі українців зайняті на так званих мініроботах (дохід становить до 450 євро на місяць, що дозволяє претендувати на соцвиплати).

Як пояснює Терценбах, це також слугує боротьбі з нестачею кадрів у німецькій економіці. «Німецький ринок праці є сприйнятливим», – додав посадовець.

Він прогнозує, що кількість працівників з України значно збільшиться в найближчі тижні та місяці, зокрема у другому кварталі – а саме після того, як вони закінчать інтеграційні та професійні мовні курси Федерального відомства з питань міграції та біженців.

Терценбах стверджує, що велика кількість біженців з України бажає залишитися в Німеччині на довший період часу і вивчити німецьку мову. «Ми бачимо дуже високий рівень мотивації, аж до того, що вони переплачують податки», – підкреслив він.

За оцінками Федерального статистичного управління у Вісбадені, з початку повномасштабної війни Росії кількість українців у Німеччині за рік зросла у 7 разів. У 2022 році було зафіксовано близько 1,1 мільйона іммігрантів з України, а чиста імміграція становила 962 тисячі людей [4].

Міжнародний ринок праці є важливою складовою глобальної економіки, оскільки забезпечує можливості працевлаштування та заробітку для мільйонів людей у всьому світі, а також впливає на рівень зайнятості та соціальну стабільність в країнах.

Серед вимушених мігрантів з України велика кількість освічених, високого кваліфікаційного рівня фахівців, які на жаль в більшості займаються трудовою діяльністю, що потребує значно нижчої кваліфікації і не дає змоги розвивати свої професійні здібності, а також веде до втрати навичок і мотивації.

Зараз передчасно робити висновки і тим більше прогнози. Україна веде важку боротьбу за мирне небо над головою, прагне щоб з вимушеної міграції повернулись додому висококваліфіковані працівники. Перед

державою стоятиме непроста задача з розвитку внутрішнього ринку праці, створення робочих місць, відтворення економіки, зміцнення економічного суверенітету країни у контексті глобалізації.

Список використаних джерел

1. Щебликіна І.О., Олексенко Р.І. Управління персоналом : навч. посіб. Сімферополь : ДІАЙП, 2012. 260 с.

2. Статистичний щорічник України за 2021 рік. Статистична інформація. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Дослідження аналітичного центру Gremi. Скільки українців планують лишитися в Польщі – дослідження. URL: <https://gremi-personal.com.ua/skilki-bizhenciv-ne-povernutsja-v-ukrainu-doslidzhennja/>

4. Економічна правда. У Німеччині знайшли роботу майже 90 тисяч українців, число може незабаром зрости. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/02/19/697202/>